

[Lange.]

fredsheden har derfor ikke været rettet mod disse Udvalg, men mod den ringe Hensyntagen, man viste dem. Den højtærede Handelsminister og jeg har rige Erfaringer fra de over hundrede Møder, vi i sin Tid deltog i i Rigsdagens Valutaudvalg, og jeg haaber, at Ministeren i sin nuværende Stilling lejlighedsvis vil lade Tankerne glide tilbage til disse Møder og drage Nytte af de Erfaringer, vi dér gjorde.

Jeg skal i øvrigt ikke tale meget om Fortiden — vi lever i en helt ny Tid, der kræver nok i sig selv —, men jeg har sagt dette for at begrunde, at naar jeg anbefaler at stemme for det foreliggende Lovforslag, er det i Tillid til de Løfter, der er givet ved Lovforslagets Fremsættelse og Behandling baade af den afgaaede og af den nuværende Handelsminister, og i Tillid til, at Loven vil blive administreret, som Ministeren har udtrykt sig, i nøje Kontakt med Erhvervene.

Naar jeg lægger saa megen Vægt paa dette, er det ikke alene, fordi jeg naturligvis maa finde det rimeligt, at der tages et vidtgaende Hensyn til de Folk, i hvis Virksomhed man griber saa dybt ind, men jeg lægger i endnu højere Grad Vægt derpaa, fordi jeg føler mig overbevist om, at en afgørende Betingelse for, at man kan komme blot nogenlunde igennem de nuværende saa vanskelige og man kan vel sige saa helt nye Forhold, er, at det private Erhvervsliv, uden at blive hemmet i Arbejdet, faar Lejlighed til at øve den Indsats, som kun dette er i Stand til at øve. Det er i høj Grad nødvendigt, at ingen Mulighed for forøget Omsætning med de Lande, som det overhovedet er muligt at handle med, gaar tabt, og at nye Forbindelser knyttes, men dette gøres ikke gennem Administrationen, den være nok saa dygtig og nok saa velmenende, men ved, at Handelen paa sit specielle Omraade faar Lejlighed til at vise Initiativ og Dygtighed, man kan sige Fantasi og Vovemod.

Faren ved den foreslaaede Ordning er, at alt for meget, der har været benyttet under de hidtidige Forhold, men slet ikke passer i den nuværende Situation, alligevel flytter med ind i den nye Lovs Administration, selv om det vil være skadeligt for det Formaal, der nu maa være denne Lovgivnings. Det synes saaledes efter den for anden Halvdel af 1940 trufne Ordning at være vanskeligt at komme bort fra Attestsystemet, selv hvor dette maa være ganske overflødig og ikke tjener noget som helst fornuftigt Formaal; men jeg haaber, at

den højtærede Handelsminister ved nærmere Overvejelse skal komme til et Resultat, der kan medføre en virkelig Forenkling eller Afvikling af unødvendige Restriktioner. Jeg kræver ikke gennemført Ændringer, der medfører, at et Erhverv begunstiges paa et andets Bekostning, men der vil findes et stort Antal Varer, baade Raastoffer og Færdigvarer, som, uden at det gør nogen Skade, kan gives helt fri til Indførsel. At opretholde et Attestsystem alene for det, man kalder Kontrollens Skyld, er ikke fornuftigt. Jeg tror, det vilde vise sig at være en indbildt Kontrol. Vil man endelig have en Kontrol med Indkøb, vil den simpleste og naturligste Maade at gennemføre denne paa være at kræve Anmeldelsespligt for disse, og det vil være mindre generende for de erhvervsdrivende. Jeg tror ganske vist ikke paa Værdien af en saadan Kontrol, en Kontrol, der beskæftiger et stort Personale og fremskaffer en omfattende Statistik, som først bliver færdig, naar den er forældet, og som der derfor sandsynligvis aldrig bliver draget nogen Nytte af. Hvis den højtærede Handelsminister virkelig vilde gøre Forsøg paa at forene Erhvervene om en Forenkling af den fremtidige Importordning, hvorved der toges et vidtgaende Hensyn til de forskellige Interesser, vilde han sikkert udføre en god Gerning, og jeg nærer ingen Tviyl om, at det kunde lykkes. Hidtil har man i for ringe Grad gjort dette. Man har undertiden haft det Indtryk, at man tværtimod har ment, at det kunde være en Fordel og give en vis Frihed i Dispositionerne, naar man fik Erhvervenes Interesser til at krydse hinanden. Men dette hører heller ikke hjemme i den nuværende Situation, fordi der ogsaa paa dette Omraade mere nu end nogen Sinde for kræves Sammenhold.

Om Lovforslagets Enkeltheder har jeg ikke meget at sige. Importreguleringsbestemmelserne er jo nu blevet saa meget forenkledede, at de indfattes i § 3's ret korte 1ste Stykke, og §§ 4 og 5 er Erstatning for de to Septemberlove, der ogsaa gav Ministeren en vidtgaende Magt med Hensyn til Fordeling og Overtagelse af Varelagre. Men jeg vil i denne Forbindelse gerne spørge, hvor der findes Lovhjemmel til for lange Perioder helt at forbyde Salget af visse Varer. Jeg benægter ikke, at dette i nogle Tilfælde kan være rigtig, men det maa saa medføre, at de erhvervsdrivende, som bliver ramt deraf, faar Lov til paa en eller anden Maade at faa de paaløbende Omkostninger, f. Eks. Rentetab, Pakhusleje m. m., refunderet; men hidtil har Priskontrolraadet